



Arne Stenger  
Varminglundvej 10  
6760 Ribe

Torvegade 74, 6700 Esbjerg

Dato	28. august 2020
Sagsbehandler	Martine Olesen Minter
Telefon direkte	76 16 51 47
Sagsid	20/7746

## **Lovliggørende dispensation efter naturbeskyttelsesloven til at fjerne vandhul og etablere erstatningsnatur**

Du har søgt om lovliggørende dispensation til at fjerne et vandhul, og som erstatning udvide et eksisterende vandhul på din ejendom matr.nr. 14a Varminglund By, Seem. Ejendommen ligger ved Varminglundvej 10.

### **Kommunens afgørelse**

Esbjerg Kommune giver hermed lovliggørende dispensation til at fjerne vandhullet, der havde et samlet areal på omkring 250m<sup>2</sup>, og som erstatning oprensning og udvide et vandhul fra ca. 100m<sup>2</sup> til ca. 600 m<sup>2</sup> (250-300 m<sup>2</sup> vandspejl). Placeringen fremgår af vedlagte kortbilag.

Dispensationen er givet på følgende vilkår:

#### a. Om anlæg og udformning af søen

- 1. Oprensningen og udvidelsen skal ske i perioden fra 26. september til 31. december 2020.**
2. Arbejdet må ikke udføres, før klagefristen er udløbet d. 25. september 2020.
3. Søen skal oprenses og udvides på følgende måde (se skitse på kort side 9):
  - a. Søens samlede areal inkl. brinker skal være 600 m<sup>2</sup>
  - b. Søens bund skal udvides. Bunden skal udvides til 200-230 m<sup>2</sup> med samme kote, som det dybeste sted i den eksisterende sø.
  - c. Mod nord skal brinken skrånede med hældningen 1:5 eller svagere, fra søens bund op til markniveau hen over 10 m. Mod syd, vest og øst skal brinkerne forblive som i dag, eller skrånede fra vandhullets bund til markniveau over en afstand på 4 m.
  - d. Den eksisterende søs bund skal oprenses for nedbrudte blade og gamle grene, uden at uddybe søens nuværende bund.

4. Træer og buske skal fjernes rundt om hele søen. Læhegnet øst for søen kan blive stående.
5. Der må ikke laves forbindelse mellem sø og vandløb, heller ikke via dræn.
6. Søen skal anlægges uden brug af membran.

#### b. Vedrørende den opgravede jord

7. Det opgravede materiale skal udplaneres på markerne indenfor samme matrikel, og således, at der ikke fremkommer volde eller lignende. Du må ikke lægge jorden på eller ved det beskyttede sten/jorddige, der løber i matrikelgrænsen – se kortet på side 10.
8. En eventuel midlertidig deponering ved søen med henblik på afdrypning af materialet må ikke finde sted, med mindre det er udtrykkelig er aftalt.
9. Hvis du under oprensningen støder på nogen form for affald, så må det ikke spredes på marken, men skal sorteres eller evt. soldes først. Hvis du støder på forurenende affald, f.eks. olietønder, malerspande, dunke, batterier, køretøjer el.lign., så skal der tages analyser for at kommunen kan vurdere, om jorden kan flyttes. Evt. affald skal bortskaffes i henhold til gældende regler.

#### c. Vedrørende anvendelse af søen

10. Der må ikke udsættes fisk, ænder eller krebs. Der må heller ikke opstilles andehuse, fasangårde eller nogen form for hegn bortset fra kreaturhegn.
11. Der må ikke udlægges foder i eller ved søen eller i området. Søen må heller ikke kalkes eller lignende.

#### d. Vedrørende beplantning i og omkring søen

12. Der må ikke udplantes vand- eller sumpplanter, disse kommer ad naturlig vej.
13. Der må ikke beplantes med buske eller træer i området.

Disse vilkår er stillet for at sikre, at søen kan tage sig godt ud i landskabet og blive et godt levested for planter og dyr, samt for at sikre naturværdierne i området. Gode råd om anlæg af søer findes i den vedlagte pjece.

Når søen er udvidet og oprenset, bedes du meddele det til kommunens Natur & Vandmiljøkontor.

## Begrundelse

Esbjerg Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

### *Det fjernede vandhuls historie*

På ejendommen har der været et vandhul, som blev tilkastet i årene 2001-2008. Vandhullet var en gammel mergelgrav, og du fortæller at det havde meget stejle brinker, og havde en dybde på mindst 3-4 meter.

Vandhullet kan ses på luftfotos fra 1945 og på alle tilgængelige fotos frem til ca. 2001, hvor opfyldning af vandhullet påbegyndtes. Herefter formindskes arealet af vandhullet gradvist indtil det er helt væk i 2008, hvor der ses dyrket mark på arealet. Arealet hvor vandhullet lå, er i dag stadig opdyrket.

Opmålt på luftfotos svingede arealet af vandhullet inklusive bredarealet mellem ca. 150 og 200 m<sup>2</sup> inden opfyldning.



Figur 1 - Luftfotos fra 1990 og 2008, der viser det fjernede vandhul, og vandhullet nord for, som skal oprenses og udvides. Bemærk gylletanken helt nederst i billedet.

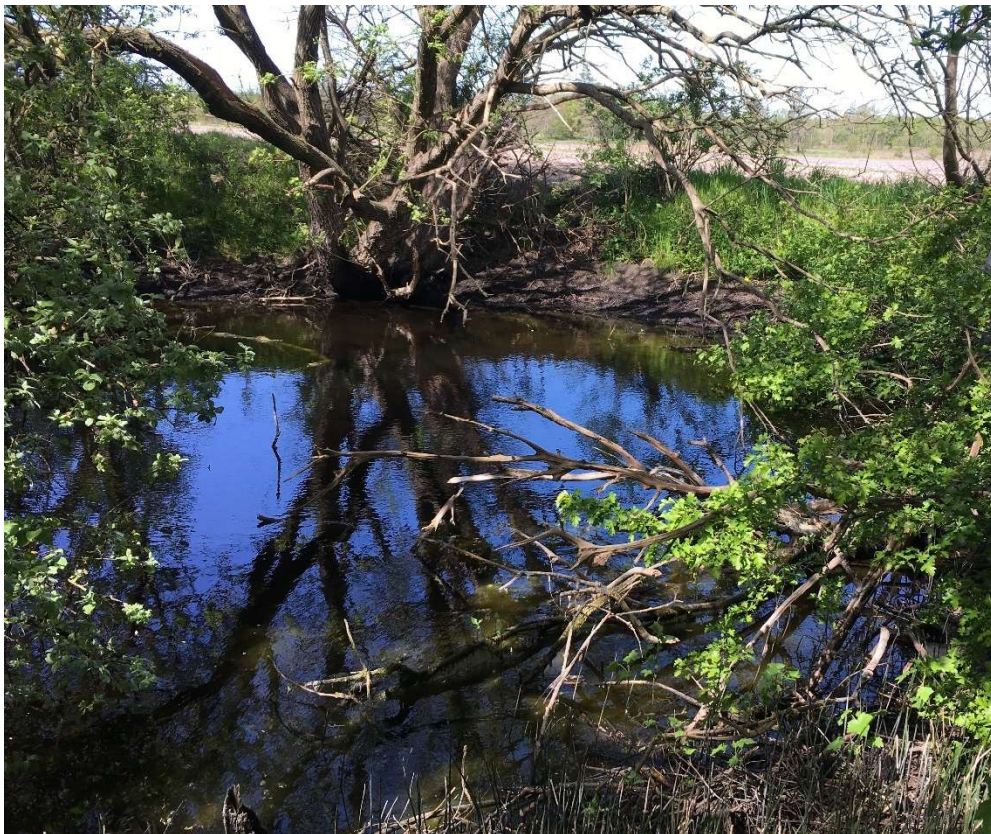
Danmarks højdemodel viser at vandhullet ikke lå i en naturlig lavning. Med en fortid som mergelgrav har vandhullet formodentlig været regnvandsfødt, og har ikke haft kontakt til grundvandet, men har kunnet holde noget tid på vandet pga. leret i jorden.

Der er ikke nogen registreringer af vandhullets kvalitet og indhold. Et vandhul der lå direkte ved siden af, fik du i 1990 tilladelse til at fylde op. Det var ifølge dig praktisk talt dødt, fordi der sivede møddingsaft ned i vandhullet fra en nærliggende møddingstak. Møddingsaften har sandsynligvis også påvirket det vandhul, som blev fjernet i 2001-2008. Det kan have været af meget ringe kvalitet i 1980'erne, og sandsynligvis længe derefter.

#### *Erstatningsnatur*

Endnu en mergelgrav, et i dag eksisterende vandhul, ligger 140m nord for det opfyldte. Du ønsker at oprense og udvide dette vandhul, som erstatning for det fjernede vandhul.

Vandhullet var fra 1995 til 2013 registreret som beskyttet. Det bevoksede areal rundt om vandhullet var i samme periode registreret som mose, begge på baggrund af luftfototolkning uden besigtigelser. Da kommunen besigtigede arealerne i 2013, vurderede vi at vandhullet var under 100m<sup>2</sup>, hvorfor både det og mosen blev fjernet af registrering, da mosen alene ikke opfyldte størrelseskravene.



*Figur 2 - Det eksisterende vandhul set mod vest. Pga. den delvist nøgne brink kan det ses, at vandstanden har været højere i vinterperioden.*

Kommunen besigtigede arealet sammen med dig den 20. maj 2020. Formålet med besigtigelsen var at undersøge mulighederne for etablering af erstatningsnatur, alternativt reetablering af det oprindelige vandhul.



Besigtigelsen viste at det eksisterende vandhul er omgivet af store træer, og derfor helt skygget. Pga. trædække er det ikke muligt at opmåle vandhullets areal med GPS, men vi vurderer at søfladen var under 100m<sup>2</sup>. På de nøgne brinker var det synligt at vintervandstanden havde været højere, men det har ikke udvidet vandhullets areal markant, da brinkerne er relativt stejle. Det er ikke sikkert at vandhullet, selv med højere vintervandstand, opfylder størrelseskriteriet. Træerne medvirker nok en del til at udtørre vandhullet.

Trævæksten ved og nord for søen, består af pil, tjørn og æble, og undervegetationen er domineret af skavgræs.

Omkring 1990 besigtigede amtet ifølge dig dette vandhul. De fandt en art af salamander, og du fik derfor at vide at du ikke måtte fjerne dette vandhul. Dengang var trævæksten omkring vandhullet ikke udskyggende.

Som gammel mergelgrav har dette vandhul, ligesom det fjernede, formodentlig heller ikke kontakt til grundvandet, men har hængende vandspejl som alene opfyldes af nedbør. Det er derfor ekstra udsat for udtørring fra trævæksten omkring hullet.

Erstatningsnaturen skal etableres ved at fjerne træer og buske rundt om det eksisterende vandhul, for at få forøget lysindfald, og for at undgå at træerne virker udtørrende på vandhullet. Vandhullet skal udvides mod nord, hvor der også skal etableres svagt skrånende brinker, der kan sikre at vandet bedre opvarmes til gavn for padde.

Oprensning og udvidelse af vandhullet vil sikre at det bliver større end 100m<sup>2</sup>, og dermed ikke lovligt kan nedlægges.

Naturbeskyttelsesloven indeholder et forbud mod at ændre beskyttede naturområders tilstand. Loven giver dog mulighed for, at kommunen i særlige tilfælde kan gøre undtagelser fra forbuddet.

Kommunen vurderer, at der i dette tilfælde er særlige forhold til stede, og at der kan gives dispensation til det ansøgte.

Der er i afgørelsen lagt vægt på:

- Hvis vandhullet skal etableres som originalt, vil det blive et dybt vandhul med meget stejle sider. Du er ikke tryk ved dette i situationer, hvor der er børn tilstede på ejendommen.
- De meget stejle brinker på et vandhul, genskabt som oprindeligt, vil ikke fremme kvaliteten af vandhullet, da vandet ikke kan blive godt opvarmet til gavn for fx paddeyngel.
- Kommunen kan ikke påbyde dig at forøge vandhullets areal ud over det originale areal, så hvis vandhullet skal etableres med mere jævnt skrånende sider til gavn for paddeyngel og til lodsejers tryghed, vil dybden af vandhullet til gengæld blive betydeligt mindre. Så er det usikkert om der overhovedet vil være vand i vandhullet andet end ved

store regnvandshændelser. Og i så tilfælde vil vandhullet ikke være beskyttet.

- Der er risiko for gylleudslip til et vandhul på den oprindelige placering. Kun 40 meter syd for vandhullets oprindelige placering ligger en gylletank, som er etableret i 1990. Med nu 30 år på bagen kan man formode at risikoen for lækage fra tanken er forøget, selvom der er krav om at tanken jævnligt kontrolleres. Hvis der skulle ske et gylleudslip, vil gyllen løbe ned mod vandhullet, da terrænet hælder mod nord. Med kun 40 meters afstand, kunne gyllen løbe hele vejen ned i vandhullet, med fatale konsekvenser for livet i vandhullet.
- Et reetableret vandhul vil være udsat for væsentlig mere ammoniakdeposition, med en placering kun 40 m væk fra gylletanken, end hvis der etableres erstatningsnatur med 140 m afstand til gylletanken. Det vil have betydning for den fremtidige kvalitet af vandhullet. Det er et krav ved etablering af nye gylletanke, at de har en afstand til vandløb og søer på mindst 100m, netop for at mindske påvirkningen fra næringsstofdepositionen og undgå risikoen for akut gylleudslip til naturen. Derfor giver det dårligt mening at udgrave en sø indenfor 100m af gylletanken.
- En placering af søen indenfor de 100 m af gylletanken, vil medføre et krav om etablering af alarm til registrering af pludselige fald af overfladen i gylletanken, som vil være en udgift for lodsejer.
- Opfyldningen af vandhullet har ikke fjernet naturlig variation i landskabet. Vandhullet var en mergelgrav, og var dermed ikke en naturligt skabt, vandfyldt lavning i landskabet.
- Ved at oprense og udvide det i dag eksisterende vandhul længere mod nord, sikrer man dette vandhul mod at falde for størrelsesgrænsen for beskyttelse.
- Ved at oprense og udvide vandhullet, fås et vandhul med bedre fysisk kvalitet (brinker med svagere hældning og fri vandflade som solen kan opvarme) til gavn for bl.a. paddeyngel, end det eksisterende, udskyggede vandhul har.

Det er altid lodsejerens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede områder.

Der gøres opmærksom på, at vandhullet fremover er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ligeledes vil vandhullet, når der har indfundet sig et karakteristisk plante- og dyreliv, være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Fremtidige ændringer af vandhullets tilstand må derfor ikke foretages uden en ny dispensation.

Esbjerg Kommune skønner, at projektet ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves dog ikke.

Venlig hilsen



Martine Olesen Minter  
Biolog

**Bilag:**

Pjecen "Gode råd om anlæg og pleje af søer".

**Kopi af dette brev er sendt til:**

Danmarks Naturfredningsforening: (dn@dn.dk) og (dnesbjerg-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening: (natur@dof.dk) og (esbjerg@dof.dk).

Miljøstyrelsen: (mst@mst.dk).

Naturstyrelsen: (nst@nst.dk).

Sydvestjyske Museer: (museum@sydvestjyskemuseer.dk).

Friluftsrådet: (kreds@friluftsradet.dk) og (sydvestjylland@friluftsradet.dk).

Dansk Botanisk Forening: (dbf.oestjylland@gmail.com).

Danmarks Sportsfiskerforbund: (post@sportsfiskerforbundet.dk), (lbt@sportsfiskerforbundet.dk) og (vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk).

Dansk Fritidsfiskerforbund: (teamstr@gmail.com).

Dansk Forening for Rosport: (dffr@roning.dk).

Dansk Kano og Kajak Forbund: (miljo@kano-kajak.dk).

Nationalpark Vadehavet: (vadehavet@danmarksnationalparker.dk).

## Klagevejledning

Der kan klages over afgørelsen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagemuligheden er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 78 stk. 1.

Klageberettigede er:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, samt
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

**Klagefristen udløber 4 uger efter den 28. august 2020, hvor dispensationen bliver offentliggjort på Esbjerg Kommunes hjemmeside.**

Du klager via Klageportalen, som ligger på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) og [www.virk.dk](http://www.virk.dk). Du logger på [www.borger.dk](http://www.borger.dk) eller [www.virk.dk](http://www.virk.dk) - typisk med NEM-ID. Klagen sendes automatisk fra Klageportalen til os. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900,- for privatpersoner og på kr. 1.800 for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Spørgsmål vedrørende gebyr rettes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som du finder via Nævnenes Hus – [www.naevneneshus.dk](http://www.naevneneshus.dk).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Du må ikke gå i gang med det projekt, som du har fået dispensation til, før klagefristen er udløbet. En klage over afgørelsen medfører desuden at du ikke så sætte gang i projektet, før klagen er behandlet af klagenævnet.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er bekendtgjort af kommunen eller – i forbindelse med klage – af Miljø- og Fødevareklagenævnet.

## Dispensationens baggrund og gyldighed

Dispensationen er givet efter § 65, stk. 2, jf. § 3 i Lov om Naturbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019.



Hvis der bliver klaget over afgørelsen, vil du omgående få besked herom, og Naturklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra i dag.

### **Andre tilladelser**

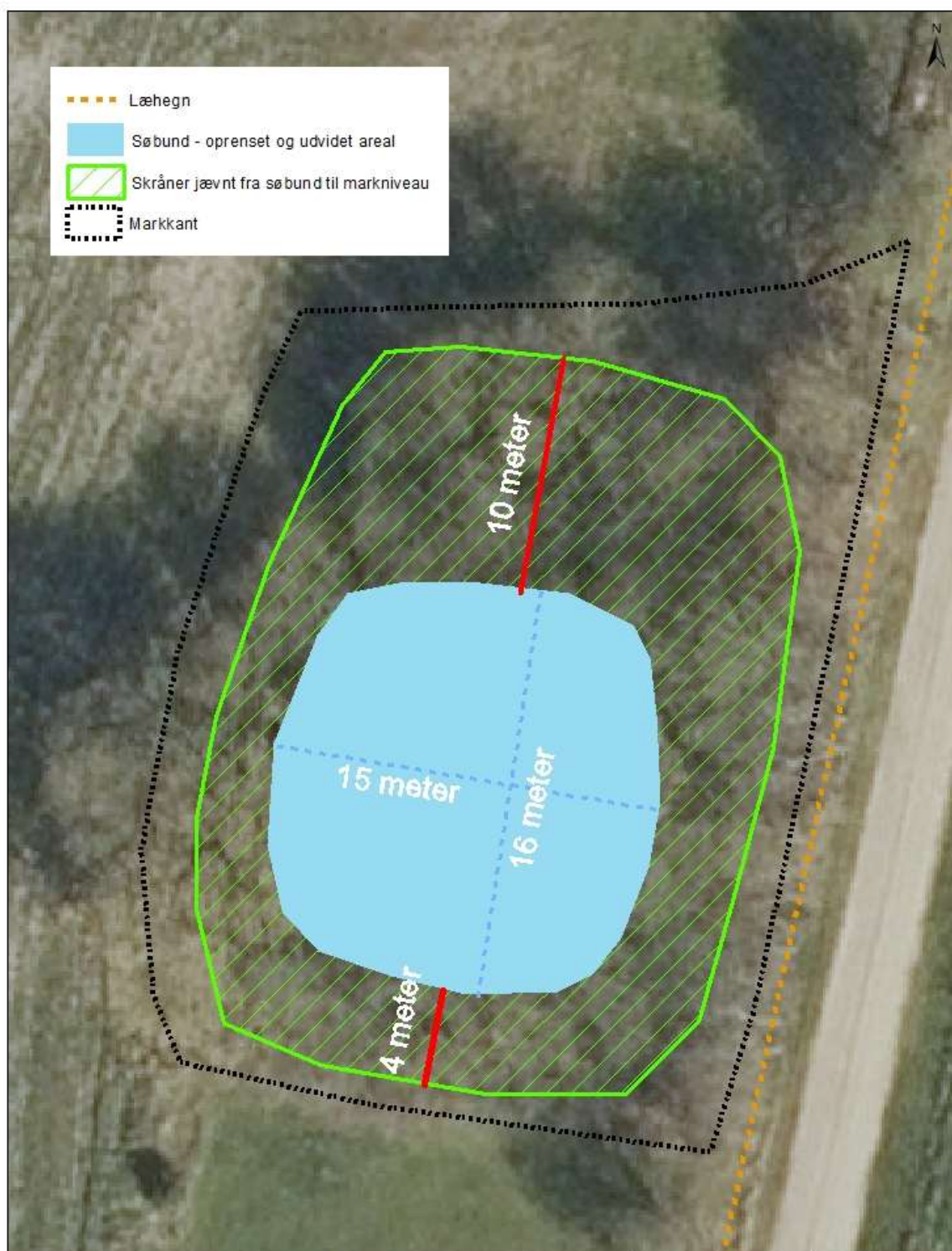
Kommunens dispensation fra naturbeskyttelsesloven fritager dig ikke fra at skulle indhente tilladelse til forhold som reguleres af anden lovgivning.

Hvis det i forbindelse med anlægsarbejdet bliver nødvendigt at udlede grundvand til vandløb, skal der forinden indhentes tilladelse hertil efter miljøbeskyttelsesloven. En eventuel ansøgning herom skal sendes til Esbjerg Kommune.

Du skal være opmærksom på, at du ikke uden kommunens godkendelse må lave ændringer i grøfter, rørledninger eller dræn, som kan medføre opstuvning af vand uden for din ejendom. Det er endvidere ejers eget ansvar, at eventuelle braklægnings- eller MVJ-aftaler overholdes i forbindelse med projektet.

Efter museumslovens § 25 kan den, der udfører et jordarbejde forud for igangsætning af arbejdet anmode det lokale kulturhistoriske museum om en udtalelse om, hvorvidt arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af fortidsminder. Efter lovens § 27 skal jordarbejde standses, hvis der under arbejdet findes spor af fortidsminder, og fortidsmindet skal straks anmeldes til det lokale kulturhistoriske museum.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at ringe til overtegnede.



**Dispensation til at fjerne sø mod at etablere erstatningsnatur**  
 Matr.nr. 14a Varming By, Seem

J.nr.:	20/7746	<b>1:200</b>
Sagsbeh.:	MAMIN	Dato: 28.08.2020

